

Konserniohjausosasto / Talous- ja hallintoyksikkö

Lausunto
25.8.2022
VN/3234/2020**Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi asunto-osakeyhtiölain ja toiminimilain 7 §:n muuttamisesta**

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Ehdotettu asunto-osakeyhtiölain 31 §:n 2 momentin uusi 3 kohta liittyy pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan asunto-osakeyhtiölakia tulee muuttaa siten, että sähköjärjestelmään sähköautojen latausta varten tehtävät muutokset olisivat mahdollisia ilman osakkeenomistajien yksimielisyyttä (Liite 8. Liikenneryhmässä esille nousseet MAL-kehittämisaikataulut). Ehdotuksen mukaan vanhan yhtiön yhtiökokous voi tavallisella enemmistöpäätöksellä päättää kiinteistön tai rakennuksen käytön kestävyttä merkittävästi parantavasta uudistuksesta uusrakentamista vastaavasti. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan osalta toimenpiteillä on vaikutuksia esimerkiksi sähköautojen latausinfrastruktuurin, yhteiskäyttöajoneuvojen ja älypostijärjestelmien nykyistä nopeampaan käyttöönottoon talonyhtiöissä.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hallituksen esitysluonnoksessa kuvattua kestävä kehityksen mukaisten uudistusten helpottamista taloyhtiöissä tervetulleena uudistuksena. Hallitusohjelman mukaan liikenteen päästövähennystavoitteiden on vastattava kansalliseen hiilineutraaliustavoitteeseen, jonka mukaan Suomen tulee olla hiilineutraali vuonna 2035. Hallitusohjelman mukaan Suomi vähintään puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tasoon. Liikenne- ja viestintäministeriö tuo esille, että esimerkiksi kotilataamisen puute on monessa selvityksessä tunnistettu yhdeksi liikenteen sähköistymiskehityksen pahimmaksi pullonkaulaksi. Liikenteen kiertotalouden edistämisen kannalta on myös myönteistä, että ehdotuksella helpotettaisiin yhteiskäyttöisten ajoneuvojen hankintaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että kestävyttä parantavien toimien määrittely on laaja, ja että toimilla tarkoitetaan yleisen käsityksen mukaan kestävyttä parantavia toimia. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää perusteltuna, että parannuksen merkittävyys olisi lähtökohtaisesti arvioitava tapauskohtaisesti. Liikenne- ja viestintäministeriö tuo kuitenkin esille, että vaikka latauspisteinfrastruktuurin yleistymisen vaikutukset sähköautojen lisääntymiseen ja siten uudistusten ympäristövaikutukset eivät ole suoraan arvioitavissa, sähköauton ympäristöystävällisyydestä on tutkittua tietoa ja tunnuslukuja. Sähkökäyttöisten ajoneuvojen päästöt ovat keskimäärin merkittävästi vastaavia polttomoottoriautoja pienemmät. Vuonna 2021 ensirekisteröidyn täyssähköhenkilöauton keskimääräinen hiilidioksidipäästö oli maailmanlaajuisesti yhdenmukaistetun testimenetelmällä eli niin kutsutulla WLTP-mittaustavalla mitattuna Suomessa 0 grammaa/kilometri ja lataushybridin noin 40

grammaa/kilometri. Vastaavasti bensiinikäyttöisen polttomoottoriauton keskimääräiset päästöt olivat noin 130 grammaa/kilometri ja diesel-käyttöisen polttomoottoriauton noin 190 grammaa/kilometri. (Lähde: Traficom, Ensirekisteröityjen ajoneuvojen päästötilastot, <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/ensirekisteroityjen-ajoneuvojen-paastotilastot?toggle=L%C3%A4hteet%20ja%20lis%C3%A4tiedot&toggle=Tilastokuvaus>, vierailtu 1.8.2022) Liikenne- ja viestintäministeriö ehdottaa tämän huomion esiin tuomista hallituksen esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Postiasioiden osalta hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että ehdotettujen muutosten myötä erilaiset älypostijärjestelmät olisi mahdollista ottaa entistä nopeammin käyttöön vanhoissa taloyhtiöissä. Esityksen mukaan tämä mahdollistaisi erityisesti verkkokauppojen pakettien ja ruokaostosten nykyistä helpomman vastaanottamisen. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää uudistusta kannatettavana, mutta toteaa verkkokauppojen pakettien ja pakettiautomaattien jäävän kaupallisiin sopimuksiin perustuvana toimintana postilain sääntelyn ulkopuolelle. Jos älypostilaatikoita hyödynnettäisiin tulevaisuudessa verkkokauppojen pakettien ja muiden esityksessä mainittujen lähetysten lisäksi myös yleispalvelulähetysten jakelussa lokerikkojakelun tavoin, olisi näillä postilaatikoilla merkitystä myös postilain kannalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että postilain muutosten yhteydessä on aikaisemmin pohdittu lokerikkojakelun edistämistä lainsäädännön keinoin. Lokerikkojakeluun siirtymistä on pohdittu perusteellisemmin viimeksi vuonna 2017 voimaan astuneen postilain muutoksen yhteydessä (HE 272/2016 vp). Tällöin lokerikkojakelusta kirjattiin lakiin seuraavasti: ”Kerrostalojen asuinhuoneistoihin jaettavat kirjelähetykset on kannettava kerrostalokohtaisiin lokerikkoihin tai huoneistokohtaisiin postiluukkuihin.”

Postiyrityksen tehtävänä on sopia jokaisen kerrostalon kohdalla erikseen, suoritetaanko jakelu lokerikkoihin vai huoneistokohtaisiin postiluukkuihin. Asunto-osakeyhtiö tekee päätöksen siitä, kumpaa jakelukäytäntöä taloyhtiössä noudatetaan. Jos kerrostaloon on asennettu lokerikko ja asunto-osakeyhtiö on sopinut postiyrityksen kanssa lokerikkojakelusta, voi yksittäinen asunnonomistaja kuitenkin sopia postiyrityksen kanssa huoneistokohtaisesta jakelusta kohtuullista maksua vastaan. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä postin huoneistokohtaisesta jakelusta postilain 48 §:n mukaisesti.

Lokerikkojakelun hyvinä puolina on nähty jakeluyritysten työtaakan keventäminen ja uusien palvelukonseptien mahdollistaminen. Lisäksi lokerikkojakeluun siirtymisellä on nähty olevan positiivisia vaikutuksia postinjakajien työturvallisuuteen monien työtapaturmien sattuessa hissittömissä porraskäytävissä etenkin talviaikoina. Lokerikkojakeluun siirtyminen nopeuttaisi jakelua ja alentaisi näin jakelukustannuksia. Lokerikkojakelulla voitaisiin myös helpottaa pakettien jakelua ja noutoa, joiden tärkeys korostuu verkkokaupan kasvun myötä. Lokerikkojakelulla on myös nähty olevan omaisuuden ja tietojen turvaa edistäviä vaikutuksia, kun jakelukärryä tai muuta laitetta ei tarvitsisi jättää näkyvistään huoneistokohtaisen jakelun ajaksi.

Lokerikkojakelun huonoina puolina postilain tarkastelun yhteydessä taas on nähty etenkin postilähetysten turvallisuus, paloturvallisuuteen liittyvät seikat ja taloyhtiöille koituvat kustannukset. Monet taloyhtiöt ovat sellaisia, ettei niiden aulaan ole mahdollista sijoittaa lokerikkoja joko tilanpuutteen tai erinäisten turvallisuusmääräysten vuoksi. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaaakin, että mikäli lokerikkojakelusta tehtäisiin postilaissa pääsääntö, tulisi samalla tarkastella muuta sääntelyä ja niihin mahdollisesti tarvittavia muutoksia, kuten kaavojen suojelumääräyksiä ja muuta rakennussuojelusääntelyä sekä pelastusturvallisuuteen liittyvää sääntelyä.

Miikka Rainiala
Osastopäällikkö ylijohdaja

Mikko Nygård
Talous- ja hallintojohtaja

Jakelu

Oikeusministeriö

VN/3234/2020-LVM-73

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: